

**Proces-verbal nr. 1
al ședinței Grupului de lucru interinstituțional (GLI)
pentru elaborarea Strategiei naționale de apărare**

din 20 februarie 2024

mun. Chișinău

PREZENȚI LA ȘEDINȚĂ:

Alexandru HAREA –președintele Grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea Strategiei Naționale de Apărare;

Tatiana ANTON – secretariat GLI;

Gheorghe DONICA – secretariat GLI;

MEMBRII GLI:

Liliana MORARU – Ministerul dezvoltării economice și digitalizării;

Victor CARA – Ministerul afacerilor interne;

Vasile STRUGARI – Ministerul afacerilor interne;

Alexandru LARIONOV – IGC, Ministerul afacerilor interne;

Cristina RÎBU – Ministerul finanțelor;

Andrei SLĂNINĂ – Ministerul infrastructurii și dezvoltării regionale;

Dorin DOLGHI – Ministerul infrastructurii și dezvoltării regionale;

Iraida MOISEI – Ministerul culturii;

Mihail RUSU – Serviciul de securitate și informații;

Valentin BUBULICI – Serviciul de securitate și informații;

Mihai MACARI – Serviciul de securitate și informații;

Eugeniu EPURE – Serviciul de securitate și informații;

Iurie SÎRBU – Serviciul de protecție și pază de stat;

Petru TATARU – Ministerul mediului.

ÎNLOCUIȚI DE ALTE PERSOANE:

Lilia RUSU și **Victor STRATU** au fost înlocuiți de către **Diana POCITAR-POPARCEA**, Ministerul Justiției;

Marcel MARIN și **Ludmila PAVLOV** au fost înlocuiți de către **Sergiu GURIN**, Ministerul Educației și Cercetării.

ABSENȚI:

Octavian CARTERĂ – Serviciul Consiliului suprem de securitate;

Alexei IAȚCO – Ministerul afacerilor externe;

Vadim JURAVSCHI - Ministerul muncii și protecției sociale;

Victor GROPA – Ministerul energiei;

Vadim AFTENE – Ministerul sănătății;

Ion APOSTOL – Ministerul sănătății.

INVITAȚI:

Aurel FONDOS – reprezentant Agenția Știință și Memorie Militară;

ORDINEA DE ZI:

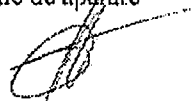
1. Informarea cu privire la activitatea GLI și foii de parcurs pentru elaborarea Strategiei Naționale de Apărare (SNA).
2. Prezentarea metodologiei de completare a Chestionarului privind analiza domeniului de responsabilitate în asigurarea apărării naționale.

S-A DECIS:

1. Membrii GLI va efectua analiza domeniului de responsabilitate în asigurarea apărării naționale în baza Chestionarului și vor prezenta informația solicitată în adresa Ministerului Apărării până la data de 12 martie 2024.
2. GLI va activa conform foii de parcurs prezentată în cadrul ședinței.

Președintele Grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare

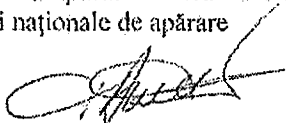
colonel

Alexandru HAREA

Secretariat Grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare

domnul

Gheorghe DONICA

**Proces-verbal nr. 2
al ședinței Grupului de lucru interinstituțional (GLI)
pentru elaborarea Strategiei naționale de apărare**

din 12 aprilie 2024

mun. Chișinău

PREZENȚI LA ȘEDINȚĂ:

1. **Alexandru HAREA** – președintele Grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea Strategiei naționale de apărare;
2. **Tatiana ANTON** – secretariat GLI;
3. **Gheorghe DONICA** – secretariat GLI;
4. **Gheorghe OSOIANU** – secretariat GLI.

MEMBRII GLI:

5. **Victor CARA** – Ministerul afacerilor interne;
6. **Dumitru VLEJU** - Ministerul afacerilor interne;
7. **Vasile STRUGARI** – Ministerul afacerilor interne;
8. **Alexandru LARIONOV** – Ministerul afacerilor interne;
9. **Cristina RÎBU** – Ministerul finanțelor;
10. **Victor GROPA** – Ministerul energiei;
11. **Diana LEAHU** – Ministerul energiei;
12. **Ghenadie SÎRBU** – Ministerul mediului;
13. **Vadim AFTENE** – Ministerul sănătății;
14. **Octavian CARTERĂ** – Serviciul Consiliului suprem de securitate;
15. **Iurie SÎRBU** – Serviciul de protecție și pază de stat;
16. **Mihail RUSU** – Serviciul de securitate și informații;
17. **Valentin BUBULICI** – Serviciul de securitate și informații;
18. **Mihai MACARI** – Serviciul de securitate și informații;
19. **Eugeniu EPURE** – Serviciul de securitate și informații.

ÎNLOCUIȚI DE ALTE PERSOANE:

20. **Lilia RUSU** și **Victor STRATU** au fost înlocuiți de către **Vladislav BUȘMACHIU**, Ministerul Justiției;
21. **Marcel MARIN** și **Ludmila PAVLOV** au fost înlocuiți de către **Sergiu GURIN**, Ministerul Educației și Cercetării;
22. **Iraida MOISEI** și **Tatiana BORDINIUC** au fost înlocuiți de către **Ion BUDECLI**, Ministerul Culturii;
23. **Vadim JURAVSCHI** a fost înlocuit de către **Mihaela LUCHEAN**, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

ABSENȚI:

1. Ministerul dezvoltării economice și digitalizării;
2. Ministerul afacerilor externe.

INVITAȚI:

1. **Ștefan ȚIBULEAC** – membru al Comisiei pentru elaborarea SNA, Serviciul Consiliului suprem de securitate al aparatului președintelui RM.

ORDINEA DE ZI:

1. Informarea despre situația la moment și acțiunile următoare cu privire la SNA.
2. Pre-validarea proiectului inițial al SNA de către GLI.
3. Alte acțiuni – includerea pe agenda ședinței nr. 2 a Comisiei SNA a inițiativei de a remite în adresa Guvernului, Ministerului de Finanțe și Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) necesitatea stridentă de inițiere a procesului de elaborare a Planului de mobilizare a economiei naționale prin identificarea resurselor umane și financiare pentru asigurarea acestui proces de către MDED.

S-A DECIS:

1. GLI va activa conform agendei prezentată în cadrul ședinței.
2. Instituțiile care n-au expediat propuneri la proiectul inițial al Strategiei naționale de apărare, până la ședința din 12 aprilie curent, vor remite informația până la 15 aprilie 2024.
3. Proiectul Strategiei naționale de apărare discutat în cadrul GLI cu modificările ulterioare, va fi remis membrilor (în regim de lucru) către data de 16 aprilie 2024, ora 17.00.
4. Organizarea și desfășurarea VTC cu membri GLI, la necesitate, la data de 22 aprilie 2024, în a doua jumătate a zilei (ora va fi stabilită adițional).
5. Pre-validarea proiectului inițial pentru prezentarea la ședința nr 2 a Comisiei pentru elaborarea Strategiei, din 23 aprilie 2024, în următoarele condiții:
 - a. Proiectul inițial prezentat spre pre-validare GLI, la data de 12 aprilie curent, va sta la baza proiectului înaintat spre validare de către comisia SNA, la ședința de pe data de 23 aprilie curent.
 - b. Propunerile înaintate conform pct. 2, dacă sunt relevante doar unui domeniu vor fi studiate și incluse, în măsura posibilității, în proiectul remis pe data de 16 aprilie curent.
 - c. Propunerile înaintate conform pct. 2 care necesită mai multă coordonare/discuții, care cuprind două sau mai multe domenii și cele înaintate după termenul indicat vor fi examinate în continuare în regim de lucru conform pct. 6 a prezentului proces verbal.
6. Proiectul validat de către comisia SNA va sta la baza continuării procesului de consultare a Strategiei cu societate civilă și partenerii, iar membrii GLI vor continua înaintarea propunerilor de îmbunătățire a proiectului SNA pe domeniul de activitate. Procesul va fi coordonat în regim de lucru.

S-A VOTAT:

- În unanimitate de către toți cei prezenți.

Președintele Grupului de lucru interinstitucional pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare
colonel Alexandru HAREA

Digitally signed by Harea Alexandru
Date: 2024.04.16 17:58:02 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Proces-verbal nr. 3
al ședinței Grupului de lucru interinstituțional (GLI) și cu experții internaționali
pentru elaborarea Strategiei naționale de apărare (SNA), în format hibrid

din 21 mai 2024

mun. Chișinău

PREZENȚI LA ȘEDINȚĂ:

1. **Alexandru HAREA** – președintele Grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea Strategiei naționale de apărare;
2. **Tatiana ANTON** – secretariat GLI;
3. **Gheorghe OSOIANU** – secretariat GLI.

MEMBRII GLI:

4. **Veronica ARPINTIN** – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (online);
5. **Cristina RÎBU** – Ministerul finanțelor (online);
6. **Victor GROPA** – Ministerul energiei (online);
7. **Iraida MOISEI** – Ministerul Culturii (online);
8. **Tatiana BORDINIUC** – Ministerul Culturii (online);
9. **Vadim JURAVSCHI** – Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei (online);
10. **Ghenadie SÎRBU** – Ministerul mediului (online);
11. **Petru TATARU** – Ministerul mediului (online);
12. **Liliana MORARU** – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (online);
13. **Octavian CARTERĂ** – Serviciul Consiliului suprem de securitate (prezență fizică);
14. **Vasile STRUGARI** – Ministerul afacerilor interne (prezență fizică);
15. **Iurie SÎRBU** – Serviciul de protecție și pază de stat (prezență fizică).

INVITAȚI:

16. **Tudor POPA** – Serviciul Consiliului suprem de securitate al aparatului președintelui RM (prezență fizică).

EXPERTII DIN SUA:

17. **Katrina ELLEDGE** – Institutul pentru Guvernanță în domeniul Securității (online);
18. **Clayton Odie SHEFFIELD** – Colonel în retragere al armatei SUA, expert în strategie, politici și planificare (online);
19. **Donald BAKER** – Coordonator de programe pentru Bulgaria, Ungaria, Ucraina, România și Moldova (online);
20. **Patricia MANZKE** – Consilier al Ministerului apărării, Ambasada SUA la Chișinău, Moldova.

EXPERTII DIN ROMÂNIA:

21. **Iulian MĂCREANU** – Director de Cabinet al secretarului de stat pentru politica de apărare, planificare și relații internaționale (prezență fizică);
22. **Simona-Marina SIMION-STĂNESCU** – Direcția cooperare internațională în domeniul apărării (prezență fizică);
23. **Dorin Alin GAL** – Direcția politici de apărare (prezență fizică);
24. **Andreea-Loredana TUDOR** – Institutul pentru studii politice de apărare și istorie militară (prezență fizică).

ORDINEA DE ZI:

1. Informarea despre situația la moment și acțiunile următoare cu privire la SNA.
2. Discuții cu experții invitați privind cele mai bune practici de abordare a aspectelor de apărare în documentele strategice.
3. Schimb de opinii și audierea reflecțiilor experților asupra procesului și proiectului curent al documentului.

S-A MENȚIONAT:

1. Experții din România au menționat importanța implicării instituțiilor statului în elaborarea proiectului SNA și au salutat realizarea proiectului într-un timp foarte restrâns. Au specificat importanța focusării pe resursele umane ale instituțiilor, ca număr și pregătire, precum și angajamentul asumat în implementarea până în 2030 a bugetul de apărare, să atingă 1% din PIB. Totodată, a fost notată importanța consolidării capacităților instituționale în realizarea acestei Strategii și pentru îndeplinirea nemijlocită a misiunilor conform legislației în vigoare. Aici un accent deosebit trebuie să fie pus pe majorarea numărului de personal, astfel încât resursa umană să corespundă, cantitativ și calitativ, nivelului de ambiții stabilit, în special în lumina integrării, în arhitectura europeană de securitate și apărare. De asemenea, s-a menționat că documentul corespunde practicii europene de elaborare a documentelor de acest fel, precum și logicii și structurii, conținând elementele cheie a unei Strategii: „obiective”, „căi de realizare”, „mijloace și resurse”. Partea română a subliniat că, probabil ar fi necesar de ajustat, cadrul legal al Republicii Moldova în domeniu, astfel încât perioada de elaborare a Strategiei să fie prelungită, asigurând mai mult timp pentru aspectele de coordonare, consultare, ș.a.
2. Experții din Statele Unite ale Americii au salutat abordarea cuprinzătoare a Strategiei cu implicarea tuturor instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării. A fost menționat că proiectul SNA este o Strategie a Guvernului cu acțiuni, direcții și obiective specifice sincronizate cu toți cei implicați, în vederea asigurării misiunii constituționale de apărarea a țării. Strategia comunică întregii societăți că Guvernul are o nouă viziunea asupra apărării naționale. SNA reprezintă și un instrument de comunicare pentru parteneri, și confirmă că Republica Moldova respectă procedurile democratice în stat, în special principiul controlului democratic civil asupra Forțelor Armate. A fost subliniat că, Strategia a reușit să acopere trei puncte cheie în elaborarea documentelor strategice, să fie fezabilă, acceptabilă și realizabilă. A fost salutat și apreciat angajamentul politic de a aloca mai mult pentru dezvoltarea capabilităților de apărare a statului în condițiile unui război convențional la hotarele țării.
3. Dl Carter a solicitat opinia experților cu privire la formatul și conținutul Strategiei, care ar fi punctele slabe și puternice ale acestei strategii. Experții SUA au menționat că structura corespunde logicii unei Strategii occidentale, iar conținutul trebuie să fie în corespundere cu necesitățile statului pe domeniul apărării ceea ce de principiu a fost deja inclus în proiectul dat și va fi completat și îmbunătățit pe parcurs. Documentul reprezintă un punct de pornire, o viziune, care va cere eforturi suplimentare pentru a asigura faza de implementare, deoarece vor fi afectate mai ales de schimbările mediului de securitate care este dinamic și complex. Elementele slabe identificate și care necesită a fi adresate în primul rând, sunt de natură de lipsa de personal și resurse pentru realizarea obiectivelor. Dacă resursele pot fi adresate inclusiv prin suportul partenerilor, atunci de personal trebuie să fie adresate la nivel național. Totodată a menționat despre necesitatea elaborării unui mecanism/plan de implementare a Strategiei.

4. Dna Arpintin a intervenit notând că există mai multă înțelegere despre așteptări și capacități. Totodată a menționat despre securitatea cibernetică, alimentară, economică care tot sunt elemente ale securității statului. Pe domeniul apărării a fost menționat despre faptul că MDED recunoaște importanța și necesitatea elaborării Planului de mobilizare a economiei naționale, doar că instituția nu are expertiză și capacități la moment. Totodată, d-ei a menționat despre inițiativa înaintată Guvernului, din partea Comisiei SNA cu privire la necesitatea stringentă de a identifica resurse necesare pentru a asigura capacitatea instituțională a MDED în scopul elaborării planului menționat. La rândul său, col. Harea a intervenit menționând că odată elaborat, planul menționat va răspunde la mai multe întrebări. Necesitatea acestuia este pe agenda zilnică a MA, inclusiv în cadrul discuțiilor cu partenerii. Aceasta va fi discutat și în cadrul comisiei mixte moldo-române care se va desfășura în perioada 06-07 iunie curent. Totodată a informat că Ministerul Apărării va susține orice demers a MDED către Guvern cu privire la instituirea acestei capacități permanente în cadrul instituției, căci scopul nu este doar elaborarea acestui plan, dar și menținerea, asigurarea monitorizării, digitalizării și securității informației etc.
5. La rândul său partea americană, în persoana dnei Manzke, a intervenit să confirme disponibilitate sa de a acorda asistență pe mobilizare dacă va fi solicitat.
6. A fost adus la cunoștință despre planificarea desfășurării consultărilor publice cu societatea civilă pe data de 24 mai curent, începând cu orele 10.00, în incinta centrului de Convenții, Radisson Blue Hotel, la care toți membrii GLI au fost invitați.

S-A DECIS:

1. Participarea în măsura posibilității/disponibilității a membrilor GLI la consultările publice pe proiectul SNA, în cooperare cu Fundația Konrad Adenauer (KAS) din Republica Moldova, la data de 24 mai 2024, între orele 10.00-12.00, în incinta centrului de Convenții, Radisson Blue Hotel.
2. Ministerul Apărării va coordona cu autoritățile competente a procesului de consultarea a Strategiei.

Președintele Grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare

colonel Alexandru HAREA

Digitally signed by Harea Alexandru
Date: 2024.06.12 11:15:46 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău
Tel. +373 22 25-20-50; Fax. +373 23-45-35
e-mail: dpapa@army.md; web: www.army.md

Nr. 5 din 10.06.2024

Proces-verbal

a ședinței online al Grupului de lucru interinstituțional (GLI)
pentru definitivarea Strategiei naționale de apărare (SNA),
și pentru elaborarea programului de implementare a proiectului

PREZENȚI LA ȘEDINȚĂ:

1. colonel Alexandru HAREA – Președintele Grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea Strategiei naționale de apărare;
2. locotenent-colonel Artur SOSIN – Direcția politică de apărare și planificare a apărării Ministerul Apărării;
3. doamna Tatiana ANTON – Secretariat GLI;
4. căpitan Gheorghe OSOIANU – Secretariat GLI.

MEMBRII GLI:

5. domnul Dumitru VLEJU – Ministerul Afacerilor Interne;
6. domnul Vasile STRUGARI – Ministerul Afacerilor Interne (IGC);
7. domnul Alexandru LARIONOV – Ministerul Afacerilor Interne (IGC);
8. doamna Tatiana BORDINIUC – Ministerul Culturii;
9. domnul Vadim JURAVSCHI – Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;
10. domnul Tudor POPA – Serviciul Consiliului Suprem de Securitate al Aparatului Președintelui RM;
11. doamna Cristina RÎBU – Ministerul Finanțelor;
12. domnul Ghenadie SÎRBU – Ministerul Mediului;
13. domnul Marcel MARIN – Ministerul Educației și Cercetării;
14. domnul Dorin DOLGHI – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
15. doamna Liliana MORARU – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
16. domnul Andrei SLĂNINĂ – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
17. domnul Vlad BUȘMACHIU – Ministerul Justiției;
18. domnul Vadim RATA – Ministerul Sănătății.

ORDINEA DE ZI:

1. Informarea despre situația la moment și acțiunile următoare cu privire la definitivarea SNA.
2. Discuții asupra planului/programului de implementare a Strategiei naționale de apărare.
3. Informarea GLI despre trei opțiuni privind procesul de promovare a SNA și a planului/programului de implementare a Strategiei, precum și luarea deciziei cu privire la opțiunea fezabilă în acest sens:
 - I. Prevederile programului de implementare vor fi parte componentă a Strategiei.
 - II. Programul de implementare va fi anexă la Strategie.
 - III. Strategia va fi remisă în adresa Cancelarie de stat fără program de implementare, dar va prevedea că mecanismul de implementare va fi stabilită și elaborată de Guvern după aprobarea SNA.
4. S-a menționat că pentru opțiunea 1 și 2, vor fi necesare eforturi considerabile din partea la toți membrii GLI din considerentul timpului limitat de prezentare a Strategiei către Guvern, până la 25 iunie curent. La luarea deciziei pentru opțiunea a 3-a, propunerea dată va fi coordonată cu președintele Comisiei și Cancelaria de stat, apoi membrii GLI vor fi informați.
5. A fost menționat că va fi necesar desfășurarea unei ședințe a GLI pe 19 sau 20 iunie curent pentru pre-validarea proiectului final al Strategiei. Proiectul final al Strategiei va fi remis membrilor Comisiei, termeni utili pentru avizarea oficială, și membrilor GLI în regim tehnic pentru a facilita procesul de avizare.
6. A fost informat că următoarea ședința a Comisiei va avea loc pe data de 21 iunie curent, orele 13.30, în incinta Agenției pentru Știință și Memorie Militară, strada Tighina 47.

S-A DECIS:

1. Pentru asigurarea procesului de promovare a Strategiei și a mecanismului de implementare a fost aleasă opțiunea a 3-a.

S-A VOTAT:

- În unanimitate de către toți cei prezenți opțiunea nr. 3 menționată mai sus.

Președintele Grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare

colonel Alexandru HAREA

Digitally signed by Harea Alexandru
Date: 2024.06.19 15:59:02 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău
Tel. +373 22 25-20-50; Fax. +373 23-45-35
e-mail: dpapa@army.md; web: www.army.md

Nr. 6 din 19.06.2024

Proces-verbal
a ședinței Grupului de lucru interinstituțional (GLI)
pentru pre-validarea Strategiei naționale de apărare a Republicii Moldova

LOCUL DESFĂȘURĂRII ȘEDINȚEI: municipiul Chișinău, str. Tighina 47,
Agenției pentru Știință și Memorie Militară a Ministerului Apărării.

PREZENȚI LA ȘEDINȚĂ:

1. colonel Alexandru HAREA – Președintele Grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea Strategiei naționale de apărare.
2. locotenent-colonel Artur SOSIN – Direcția politică de apărare și planificare a apărării Ministerul Apărării.
3. doamna Tatiana ANTON – Secretariat GLI.
4. căpitan Gheorghe OSOIANU – Secretariat GLI.

MEMBRII GLI:

5. doamna Iraida MOISEI – Ministerul Culturii.
6. domnul Tudor POPA – Serviciul Consiliului Suprem de Securitate al Aparatului Președintelui RM.
7. domnul Marcel MARIN – Ministerul Educației și Cercetării

INVITAȚI:

8. domnul Aurel FONDOS – Agenția pentru Științe și Memorie Militară.

ORDINEA DE ZI:

1. Constatarea progresului înregistrat.
2. Discuții pe proiectul SNA.
3. Pre-validarea proiectului SNA.

S-A DECIS:

1. Conform regulamentului GLI (anexat), pct. 8, ședințele GLI se pot desfășura numai în prezența a cel puțin 2/3 din numărul total al membrilor. Dacă nu este întrunită această condiție, întâlnirea se reprogramează pentru o dată ulterioară. Ședințele reprogramate se vor desfășura indiferent dacă este îndeplinită sau nu condiția menționată. În acest context, ședința de astăzi a GLI, 19 iunie 2024, se consideră nulă.
2. Luând în considerație termenul foarte restrâns de prezentare a Strategiei, pre-validarea proiectului va fi considerate prin procesul de avizare a documentului.

Președintele Grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare

colonel Alexandru HAREA

Digitally signed by Harea Alexandru
Date: 2024.06.19 16:49:13 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău
Tel. +373 22 25-20-50; Fax. +373 23-45-35
e-mail: dpapa@army.md; web: www.army.md

Nr. 4 din 24.05.2024

PROCES-VERBAL

al ședinței de Consultare publică a proiectului Strategiei naționale de apărare (SNA),
din 24 mai 2024 (10.00-12.00)

LOCUL DESFĂȘURĂRII CONSULTĂRILOR PUBLICE: municipiul
Chișinău, str. Mitropolit Varlaam 77, Radisson Blu Leograd Hotel.

PREZENȚI LA ȘEDINȚĂ:

1. Domnul Valeriu MIJA – Vicepreședinte a Comisiei SNA;
2. Colonel Alexandru HAREA – Președintele Grupului de lucru interinstituțional (GLI) pentru elaborarea SNA;
3. Doamna Tatiana ANTON – Secretariat GLI;
4. Căpitan Gheorghe OSOIANU – Secretariat GLI.
5. Domnul Marcel CIOLPAN – Reprezentant MA.

INVITAȚI:

6. Doamna Brigitta TRIEBEL – Directoare Executivă, Fundația Konrad Adenauer (KAS) din Republica Moldova;
7. Doamna Natalia ALBU – Platforma pentru Inițiative de Securitate și Apărare (PISA);
8. Domnul Vadim ENICOV – Centrul de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate (DCAF);
9. Doamna Tatiana BUSUNCIAN – Director executiv, Centrul Pro Marshall din Republica Moldova;
10. Domnul Aurel FONDOS – Agenția pentru Științe și Memorie Militară;
11. Domnul Ion TĂBĂRȚĂ – Director Executiv CID NATO;
12. Doamna Irina MOISEI – Ministerului Culturii;
13. Domnul Artur LEȘCU – Comunitatea WatchDog.md;
14. Domnul Octavian CARTERĂ – Serviciul Consiliului suprem de securitate;
15. Doamna Cristina ROTARI – Serviciul Consiliului suprem de securitate;
16. Doamna Elena ȚARĂLUNGĂ – Asociația Obștească „Asociația Femeilor din Armata Națională”;
17. Doamna Ana NEGRU – Platforma pentru Inițiative de Securitate și Apărare (PISA);
18. Doamna Rodica PANȚA – Platforma pentru Inițiative de Securitate și Apărare (PISA);

19. Doamna Oxana MANOLI – Platforma pentru Inițiative de Securitate și Apărare (PISA);
20. Domnul Ghenadie SÎRBU – Ministerul mediului;
21. Doamna Mihaela MIHAI – Stagiara, Asociația pentru Politica Externă;
22. Doamna Viorica ȚÎCU – Universitatea Liberă Internațională din Moldova;
23. Domnul Alexandru LARIONOV – Ministerul afacerilor interne (IGC);
24. Doamna Mihaela MIROLIUBOV – Fundația Konrad Adenauer (KAS) din Republica Moldova;
25. Domnul Sergiu UNGUREANU – Sputnik Moldova.

La discuții au participat 25 persoane, reprezentanți ai organizațiilor societății civile, ministere, fundații și agenții.

Discuțiile au demarat cu cuvânt de întâmpinare a doamnei Natalia ALBU, reiterând deschiderea consultărilor față de societatea civilă. Dumneaei a specificat, că asemenea concluzare este menită să excludă dezinformarea și să informeze societatea despre elaborarea proiectului SNA.

Doamna Brigitta TRIEBEL, a menționat că, precum că instituția urmează să promoveze democrația, și mai ales formarea unei societăți sănătoase. Actualmente, Republica Moldova se confruntă cu provocări la adresa democrației iar, SNA este antidotul pentru protejarea acesteia.

Domnul Valeriu MIJA, a exprimat grațitudine fundației KAS pentru transparența evenimentului menționat și a mulțumit Platformei pentru Inițiative de Securitate și Apărare pentru concluzare cu Ministerul Apărării. Prin urmare, În același context, domnul Valeriu MIJA a menționat că Grupul de lucru interinstituțional (GLI) este deschis pentru negocieri/consultări cu societatea civilă și mediul academic.

Prezentarea SNA a demarat prin enumerarea elementelor și a aspectelor noi care stau la baza acesteia. De asemenea, a fost menționat faptul că, Proiectul SNA a fost consultat cu experții internaționali, conducându-se de principii democratice și corespunde standardelor celor din spațiul UE.

În continuare, Domnul Alexandru HAREA, a menționat că proiectul SNA nu aparține doar Ministerului Apărării, deoarece acesta a fost elaborat în colaborare cu reprezentanții instituțiilor statului responsabili în domeniul apărării.

După prezentarea structurii proiectului SNA, domnul Alexandru HAREA a solicitat că, în cazul în care sunt propuneri de ajustare/completare a proiectului, acestea urmează a fi expediate în adresa Ministerului Apărării până la 29 mai 2024, pentru examinare de membrii GLI. Proiectul final al Strategiei urmează a fi prezentat pentru validare Comisiei SNA, și remis în adresa Guvernului până la 25 iunie 2024.

După prezentarea proiectului SNA, Vadim ENICOV a menționat faptul că, la elaborarea proiectului SNA au fost respectate procedurile democratice de consultare și evaluare. Totodată, acesta a menționat că, proiectul SNA conține aspecte care va contribui la reziliența, coeziunea societății, iar riscurile și amenințările au fost contopite la un loc. De asemenea a fost menționat că lipsa resurselor financiare nu a fost identificată ca o posibilă amenințare.

Domnul Sergiu UNGUREANU a identificat și menționat principalele lacune ale autorilor SNA, și anume:

1. Anunțul nu a fost făcut conform HG nr.967, care prevede modalitatea de organizare a dezbaterilor publice (la linkul anexat, nu erau atașate documentele menționate).

2. Nu este suficient să fie enumerate amenințările doar din Est, dar să fie identificate și cele din Vest.

Domnul Valeriu MIJA, în explicațiile sale a făcut referire cu privire la acordul UE-RM, și anume la art. 51, în care autorii s-au axat pe valorificarea acestora prin perspectiva de negocieri. Totodată, această intervenție urmează a fi luată în calcul la ajustarea SNA. Referindu-se la capitolul analiza amenințărilor și riscurilor, domnul Valeriu MIJA a explicat participanților că textul narativ al SNA este destinat publicului larg, iar analiza riscurilor și amenințărilor este clasificat, și se analizează prin metodologia paradigmei realismului. Toate acestea produc daune și exploatează vulnerabilitatea astfel, se stabilește riscul de la nivelul scăzut, mediu, ridicat, eminent, etc. În acest context, a fost adus la cunoștință că, vulnerabilitățile nu au fost incluse în proiectul SNA, deoarece ele vor fi clasificate și expediate instituțiilor cu atribuții în domeniului apărării și securității statului.

Referindu-se la respectarea transparenței, domnul Valeriu MIJA a menționat că scrisoarea de invitație a fost remisă conform prevederilor legislației. Cu referire la amenințările economice, a fost menționat despre dezvoltarea Foii de parcurs pentru implementarea SSN, iar pe baza acesteia Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării va dezvolta Strategia sectorială.

Referindu-se la întrebările parvenite de la societatea civilă, dl. Mija le-a enumerat (1. Proiectul SNA este unul foarte voluminos; 2. Strategia nu acordă atenție asupra controlului democratic; 3. Nu este clar stipulat rolul și importanța pregătirii rezervei.) explicând acțiunile argumentate care urmează a fi luate în calcul, la ajustare proiectului SNA, și anume:

- Proiectul SNA constituie 28 de file, și corespunde cerințelor Strategiilor naționale ale altor state;

- Proiectul SNA este un document public, în care statul face trimitere la anumite resurse pentru sectorul național de apărare, iar ulterior va fi revizuită Strategia militară, prin care vor fi puse în aplicare elemente mai clare pentru detectarea, descurajarea, respingerea, contracararea amenințărilor;

- În proiectul SNA este stipulat foarte general controlul democratic asupra sectorului de apărare, iar Consiliul Suprem de Securitate și Parlamentul au intenții să abordeze un act mai clar cu privire la controlul democratic asupra sectorului de securitate și apărare;

- Ministerul Apărării își propune să revizuiască actele normative cu privire la pregătirea rezervei active.

În urma lecțiilor însușite din experiența altor state precum războaiele din Georgia, Irak, Ucraina au dezvoltat conceptul de rezistență națională și s-a tras, concluzia este că, Republica Moldova va avea foarte mari dificultăți de a aplica legea

cu privire la mobilizare, din singurul motiv că nu avem adâncime strategică pe care o are Ucraina.

Doamna Natalia ALBU, a obiectat creșterea de un 1 % din PIB, cât este de posibil de aplicat până în 2030, și anume se pune accent pe faptul că riscuri și amenințării pot fi imediate. Cota respectivă pentru un timp îndelungat nu asigură acoperirea reacțiilor de răspuns la astfel de amenințării.

Domnul Valeriu MIJA, a evidențiat trei factori:

1. Percepția mentală;
2. Pregătirea pentru descurajarea strategică (populația ar putea fi supusă unor atacuri informaționale, precum că noi ne militarizăm, ne pregătim de război, este o reacție firească ca societatea să nu accepte);
3. Ne bazăm pe parteneri externi. Este de menționat, că există o dilemă pentru orice conducere politică, din formula câte resurse să fie alocate pentru dezvoltarea economică, și cât să fie repartizat pentru sectorul de apărare și securitate.

Domnul Ion TĂBĂRȚĂ, a menționat că:

- În proiectul SNA este dezvoltată relația RM cu NATO, este mai detaliat decât în Strategia securității naționale;
- Este necesar de nu neglija separatismul din sudul Moldovei (Găgăuzia);
- La elaborarea planului de acțiuni privind implementarea SNA, este necesar organizarea campaniilor de informare a populației în scopul creșterii, susținerii modernizării sectorului de apărare a RM.

La acest capitol, Domnul Valeriu MIJA, a menționat că, în cadrul Marelui Stat Major al Armatei Naționale a fost creată structura SRATCOM, cu scopul de a sincroniza acțiunile cu Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării, iar la capitolul separatismului din sudul Moldovei, este necesar implicarea și a altor structuri cu competențe în domeniul securității statului.

În cuvânt de încheiere și în lumina celor expuse, doamna Natalia ALBU, a recomandat ajustarea prevederilor din Strategie cu referire la dimensiunea de gen, conform priorităților stabilite în rezoluția Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea și a programelor naționale adoptate, luând în considerație că, femeile din cadrul Armatei Naționale participă în misiunile de menținere a păcii din Kosovo și Liban.

Vicepreședintele Comisiei SNA, a exprimat grațitudine Fundației KAS, partenerilor din PISA și membrilor GLI pentru elaborarea proiectului SNA, iar Ministerul Apărării la rândul său așteaptă propuneri, recomandări în decurs de o săptămână.

Președintele Grupului de lucru interinstituțional pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare

colonel Alexandru HAREA

Digitally signed by Harea Alexandru
Date: 2024.06.19 15:59:25 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

PROCES-VERBAL

**al ședinței Comisiei pentru elaborarea Strategiei naționale de apărare
nr. 1 din "08" februarie 2024**

Președinte:

NOSATȚI Anatolie - Ministrul apărării

Vicepreședinți:

SECRIERU Stanislav - consilier al președintelui Republicii Moldova în domeniul apărării și securității naționale, secretar al Consiliului Suprem de Securitate

MIJA Valeriu - secretar de stat al Ministerului Apărării

COJUHARI Vladislav - secretar general adjunct al Ministerului Afacerilor Interne

Secretar:

**HAREA Alexandru - șef al Direcției politice de apărare și planificarea apărării,
Ministerul Apărării**

Membri:

MARCOCI Boris - deputat, membru al Comisiei securitate naționale, apărare și ordine publică a Parlamentului

PȘENICINII Igor - secretar general adjunct al Guvernului

ARPINTIN Veronica - secretar de stat al Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării

GURIN Sergiu - secretar de stat al Ministerului Educației și Cercetării

PRISACARU Ion - secretar de stat al Ministerului Sănătății

HODOROJA Victor - director adjunct al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova

SCURTU Dumitru - comandant general al Inspectoratului General de Carabinieri

ȚIBULEAC Ștefan - șef al Serviciului Consiliului Suprem de Securitate al Aparatului Președintelui Republicii Moldova

ÎNLOCUIȚI DE ALTE PERSOANE:

JOSANU Gheorghe - director adjunct al Serviciului de protecție și Pază de Stat este înlocuit de către RECEAN Vladlen, șef adjunct Direcție generală a Serviciului de protecție și Pază de Stat

NOVAC Carolina - secretar de stat al Ministerului Energiei este înlocuită de către BOROSAN Constantin, Secretar de stat, Ministerul Energiei

INVITAȚI:

GROPA Victor, consultant principal, Direcție energie electrică, Ministerul Energiei

Au lipsit:

GUMENE Ion - secretar de stat al Ministerului Finanțelor

TATARU Petru - secretar general al Ministerului Mediului

IACUB Alexandru - secretar general al Ministerului Muncii și Protecției Sociale

SERBENCO Eduard - secretar de stat al Ministerului Justiției
PASCALUTA Mircea - secretar de stat al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
CUC Vladimir - secretar de stat al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene
BUDECI Ion - secretar de stat al Ministerului Culturii

Ordinea de zi:

1. Aprobarea Foii de parcurs și Regulamentul Comisiei;
2. Aprobarea Componentei Grupului de lucru interinstituțional (GLI) pentru elaborarea Strategiei naționale de apărare (SNA) precum și a regulamentului de activitate a acestuia;
3. Validarea cuprinsului SNA.

S-a decis:

- I. Comisia a examinat propunerile conform ordinii de zi și a decis, prin vot unanim a membrilor prezenți, următoarele:
 1. Se aprobă Foia de parcurs (anexa 1) în formatul prezentat, cu detalierea ulterioară în cadrul primei ședințe a GLI și Regulamentul Comisiei (anexa 2).
 2. Se aprobă Componenta GLI pentru elaborarea SNA (anexa 3) și regulamentul de activitate a acestuia (anexa 4).
 3. Se validează cuprinsul SNA (anexa 5).

Președintele Comisiei pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare

Anatolie NOSATÎI

Digitally signed by Nosatii Anatolie
Date: 2024.02.12 18:12:04 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretarul comisiei pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare

colonel Alexandru HAREA

Digitally signed by Harea Alexandru
Date: 2024.02.09 13:19:13 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Proces-verbal nr. 2
al ședinței Comisiei pentru elaborarea Strategiei naționale de apărare

din "23" aprilie 2024

mun. Chișinău

PREZENȚI LA ȘEDINȚĂ:

Președinte:

NOSATȚI Anatolie - Ministrul Apărării

Vicepreședinți:

SECRIERU Stanislav - consilier al președintelui Republicii Moldova în domeniul apărării și securității naționale, secretar al Consiliului Suprem de Securitate

MIJA Valeriu - secretar de stat al Ministerului Apărării

COJUHARI Vladislav - secretar general adjunct al Ministerului Afacerilor Interne

Secretar:

HAREA Alexandru - șef al Direcției politici de apărare și planificarea apărării, Ministerul Apărării

Membri:

ARPINTIN Veronica - secretar de stat al Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării

HODOROJA Victor - director adjunct al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova

BUDECI Ion - secretar de stat al Ministerului Culturii

ȚÎBULEAC Ștefan - șef al Serviciului Consiliului Suprem de Securitate al Aparatului Președintelui Republicii Moldova

JOSANU Gheorghe - director adjunct al Serviciului de protecție și Pază de Stat

ÎNLOCUIȚI DE ALTE PERSOANE:

DABIJA Lilia - secretar general adjunct al Guvernului este înlocuită de către ȚURCANU Drăgălina, șef Direcție coordonarea politicilor și managementul proiectelor

SCURTU Dumitru - colonel, comandant general al Inspectoratului General de Carabinieri este înlocuită de către GRAUR Oleg, colonel, comandant adjunct al Inspectoratului General de Carabinieri

NOVAC Carolina - secretar de stat al Ministerului Energiei este înlocuită de către BOROSAN Constantin, Secretar de stat, Ministerul Energiei

PASCALUTA Mircea - secretar de stat al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este înlocuită de către ȚURCANU Angela, secretar general al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

GURIN Sergiu - secretar de stat al Ministerului Educației și Cercetării este înlocuită de către MARIN Marcel, șef Direcție tineret, Ministerul Educației și Cercetării

INVITAȚI:

LARIONOV Alexandru, șef Direcție management strategic IGC

ANDRONIC Ion, șef Direcție energie electrică, Ministerul Energiei

Au lipsit:

MARCOCI Boris - deputat, membru al Comisiei securitate naționale, apărare și ordine publică a Parlamentului (deplasare)

IACUB Alexandru - secretar general al Ministerului Muncii și Protecției Sociale

GUMENE Ion - secretar de stat al Ministerului Finanțelor

SERBENCO Eduard - secretar de stat al Ministerului Justiției

TATARU Petru - secretar general al Ministerului Mediului (suprapunerea activităților)

CUC Vladimir - secretar de stat al Ministerului Afacerilor Externe (suprapunerea activităților).

PRISACARU Ion - secretar de stat al Ministerului Sănătății

HODOROJA Victor – director adjunct al Serviciului de Informații și Securitate

ORDINEA DE ZI:

1. Constatarea progresului înregistrat în cadrul Grupului de lucru interinstituțional (GLI) și acțiunile următoare.
2. Validarea proiectului inițial SNA pentru continuarea procesului de elaborare a strategiei conform planului.
3. Alte întrebări (necesitatea critică de urgentare a procesului de elaborare a Planului de mobilizare a economiei naționale).

DESFĂȘURAREA ȘEDINȚEI:

- I. Ședința a fost deschisă de către domnul Anatolie NOSATÎI, Ministrul Apărării, care a informat Comisia privind desfășurarea procesului de elaborare a SNA, progresele conform ghidărilor structurilor implicate în procesul menționat. Au fost menționați toți cei implicați în proces, precum și aportul experților din România și SUA. A fost subliniat că Strategia este una inclusivă și vine cu o corelare strânsă cu resursele în special financiare și parteneriatele strategice. Totodată, a fost menționat necesitatea implicării active în continuare a instituțiilor.
- II. A fost prezentat raportul detaliat a secretarului comisiei privind progresul în cadrul procesului de elaborare a SNA, evoluția documentului în cadrul GLI. A fost adus la cunoștință situația cu privire la implementare foii de parcurs, specificate conceptul care a stat la baza elaborării proiectului inițial, precum și implicarea membrilor GLI și a partenerilor.
- III. Domnul Valeriu MIJA, vicepreședinte al Comisiei, a specificat că la baza elaborării SNA, au fost lecțiile însușite din conflictul armat din Ucraina și Israel, exercițiile naționale și internaționale la care Republica Moldova a luat parte, principiile rezilienței/rezistenței. De asemenea a fost subliniat că strategia evidențiază importanța dezvoltării culturii de securitate și parteneriatelor internaționale.
- IV. Domnul Vladislav SECRIERU, vicepreședinte al Comisiei a menționat faptul termenilor restrânși pentru realizarea Strategiei. Deasemenea a fost evidențiat efortul instituțiilor membri al GLI și a sugerat menținerea aceluiași tempo pentru continuarea procesului conform termenilor stabiliți. Totodată, a fost sugerată atragerea atenției maxime aspectului informațional, aducând exemple de

compromitere a operațiilor militare prin factorul dezinformării, falsurilor și propagandei.

- V. În cadrul ședinței a fost pusă în discuție problema Planului de mobilizare a economiei naționale, un element de bază în cadrul sistemului național de apărare. Comisia a constatat că această capacitate este critică, iar lipsa acestui plan afectează grav asigurarea capacității de reziliență a statului și a sistemului național de apărare. În acest context, în vederea remedierii situației a fost identificată necesitatea de a informa Guvernul, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) și Ministerul de Finanțe (MF) cu privire la necesitatea urgentă a identificării de resurse și capacități pentru MDED.
- VI. Doamna Veronica ARPENTIN, secretar de stat al Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării a informat comisia privind disponibilitatea structurii pe care o reprezintă de a iniția procesul de elaborare a Planului menționat cu implicarea structurilor ce au relevanță conform domeniului de responsabilitate dar și necesitatea de expertiză și stabilirea sau crearea unei entități cu atribuții. Domnul Valeriu MIJA a sugerat faptul includerii acestui subiect pentru discuție în agenda Comisiei mixte moldo-române. Deasemenea Președintele comisiei și domnul Vladislav SECRIERU a sugerat atragerea atenției la experiența Suediei și Finlandei la subiectul mobilizării.
- VII. Comisia a examinat propunerile conform ordinii de zi și a decis prin vot unanim al celor prezenți următoarele:
1. Se validează de principiu proiectul inițial SNA pentru continuarea procesului de elaborare a SNA în cadrul GLI.
 2. Se acceptă propunerea remiterii în adresa Guvernului, MDED, MF a scrisorii semnată de către Președintele comisiei cu privire la identificarea resurselor necesare pentru asigurarea elaborării Planului de Mobilizare a economiei naționale.

Președintele Comisiei pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare

Digitally signed by Nosatîi Anatolie
Date: 2024.04.24 16:53:29 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Anatolie NOSATÎI

Secretarul comisiei pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare

Digitally signed by Harea Alexandru
Date: 2024.04.24 15:11:23 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

colonel

Alexandru HAREA

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun.Chișinău
Tel.+373 22 25-20-70; Fax.+373 25-22-93
e-mail: cancelaria@army.gov.md; web: www.army.md

Nr. 3 din 21.06.2024

Proces-verbal

al ședinței Comisiei pentru validarea proiectului final al Strategiei naționale de apărare

LOCUL DESFĂȘURĂRII ȘEDINȚEI: Agenția pentru Știință și Memorie Militară (mun. Chișinău, str. Tîghina 47).

PREZENȚI LA ȘEDINȚĂ:

Președinte:

1. domnul Anatolie NOSATÎ - Ministrul Apărării.

Vicepreședinți:

2. domnul Stanislav SECRIERU - consilier al președintelui Republicii Moldova în domeniul apărării și securității naționale, secretar al Consiliului Suprem de Securitate;
3. domnul Igor CUTIE - secretar general al Ministerului Apărării.

Secretar:

4. colonel Alexandru HAREA - șef al Direcției politice de apărare și planificarea apărării, Ministerul Apărării.

Membri:

5. domnul Boris MARCOCI - deputat, membru al Comisiei securitate naționale, apărare și ordine publică a Parlamentului;
6. doamna Veronica ARPINTIN - secretar de stat al Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării;
7. domnul Valeriu MIJA - secretar de stat al Ministerului Afacerilor Externe;
8. domnul Sergiu GURIN - secretar de stat al Ministerului Educației și Cercetării;
9. domnul Ion PRISACARU - secretar de stat al Ministerului Sănătății;
10. domnul Ion BUDECI - secretar de stat al Ministerului Culturii;
11. domnul Victor HODOROJA - director adjunct al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova;
12. domnul Gheorghe JOSANU - director adjunct al Serviciului de protecție și Pază de Stat;
13. domnul Dumitru SCURTU - comandant general al Inspectoratului General de Carabinieri;
14. domnul Ștefan ȚIBULEAC - șef al Serviciului Consiliului Suprem de Securitate al Aparatului Președintelui Republicii Moldova.

Invitați:

15. locotenent-colonel Artur SOSIN – Direcția politică de apărare și planificare a apărării, Ministerul Apărării;
16. doamna Tatiana ANTON – Secretariat Grupul de lucru interinstituțional al SNA;
17. căpitan Gheorghe OSOIANU - Secretariat Grupul de lucru interinstituțional al SNA;
18. domnul Victor GROPA - Ministerul Energiei;
19. domnul Alexandru LARIONOV - Inspectoratului General de Carabinieri;
20. domnul Veaceslav IAȚCO - Ministerului Afacerilor Externe;
21. domnul Vadim AFTENI – Ministerul Sănătății.

Înlocuiți de alte persoane:

22. doamna Carolina NOVAC este înlocuită de către domnul Constantin BOROSAN - secretar de stat al Ministerului Energiei;
23. domnul Alexandru IACUB este înlocuit de către doamna Ana RUSU - Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
24. domnul Eduard SERBENCO este înlocuit de către doamna Diana POCITAR-POPARCEA - Ministerul Justiției;
25. domnul Mircea PASCALUTA este înlocuit de către domnul Dorin DOLGHI - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
26. domnul Petru TATARU este înlocuit de către domnul Ghenadie SÎRBU - Ministerul Mediului.

Absenți de la ședință, cu informarea prealabilă:

1. doamna Lilia DABIJA - secretar general adjunct al Guvernului;
2. domnul Ion GUMENE - secretar de stat al Ministerului Finanțelor;
3. domnul Vladislav COJUHARI - secretar general adjunct al Ministerului Afacerilor Interne.

ORDINEA DE ZI:

1. Constatarea progresului înregistrat și acțiuni următoare;
2. Discuții pe proiectul final al Strategiei naționale de apărare a Republicii Moldova;
3. Validarea proiectului final al Strategiei naționale de apărare a Republicii Moldova;
4. Opțiuni de implementare a Strategiei naționale de apărare a Republicii Moldova:
 - **Opțiunea 1** (preferabil): foaia de parcurs după modelul mecanismului de implementare a SSN.
 - **Opțiunea 2:** program după modelul HG 386 (*pentru nivelul Strategiei date, prevederile programului cu privire la costuri detaliate nu corespunde cu procesul de planificare a apărării, unde costurile detaliate sunt determinate în procese ulterioare*).

S-A MENȚIONAT:

Ședința a fost deschisă de către domnul Anatolie NOSATÎI, președintele Comisiei pentru elaborarea SNA, care a adus la cunoștința membrilor comisiei importanța elaborării unui astfel de document strategic la nivel național. A fost specificat că, schimbarea mediului de securitate a condiționat elaborarea Strategiei securității naționale (SSN), în baza căreia au fost evaluate principalele riscuri și amenințări la adresa securității naționale. A fost subliniat că proiectul SNA transpune obiectivele strategice în domeniul apărării și securității militare,

stipulate în SSN. În același context, a punctat că este pentru prima dată când noțiunea de rezistență este inclusă într-un document strategic la nivel național. De asemenea a accentuat că, Grupul de lucru interinstituțional (GLI) a parcurs toți pașii, în pofida termenilor restrânși în elaborarea Strategiei menționate. Totodată, a menționat că Marele Stat Major al Armatei Naționale deja a inițiat procesul de elaborare a proiectului Strategiei militare, care vine în completarea SNA, prin identificarea capabilităților militare necesare realizării obiectivelor militare strategice.

În continuare, colonel Alexandru HAREA, secretarul Comisiei SNA, a adus la cunoștința membrilor Comisiei SNA, agenda ședinței, progresul înregistrat de GLI de la ultima ședință a Comisiei (23 aprilie curent), precum și mecanismul de implementare a Strategiei, care urmează a fi stabilit de Guvern.

În acest sens, a fost accentuat rolul membrilor GLI, implicarea experților internaționali din România și SUA, precum și expertiza oferită de societatea civilă în cadrul procesului de elaborare a proiectului SNA. La fel, a specificat importanța desfășurării ședințelor individuale cu implicarea instituțiilor vizate la elaborare proiectului Strategiei.

La capitolul alte subiecte, a fost informat despre faptul că conform prevederilor proiectului Strategiei, Guvernul va elabora și va pune în aplicare mecanismul de implementare a Strategiei. Mecanismul urmează a fi stabilit, dar se conturează două opțiuni la moment: (1) foaie de parcurs după modelul mecanismului de implementare a SSN; (2) sau program după modelul HG 386. Sa menționat că opțiunea 1 este mai preferabilă din punct de vedere a eficacității, iar opțiunea 2, pentru nivelul Strategiei date, prevederile programului cu privire la costuri detaliate nu corespunde cu procesul de planificare a apărării, unde costurile detaliate sunt determinate în procese ulterioare. Astfel, sa prezentat în formă schematică la ce etapă sunt stabilite costurile pentru dezvoltarea capabilităților militare.

Totodată, sa menționat despre necesitatea de a asigura continuitatea și expertizele acumulate pe parcurs, în procesul de elaborare a mecanismului de implementare unde a fost înaintată propunerea de a implica membrii GLI în acest sens.

Ulterior, a intervenit vicepreședinte al Comisiei SNA, domnul Stanislav SECRIERU, prin a menționa că substanța documentului trebuie să aibă la bază trei aspecte:

- 1) Reflectarea clară a elementelor ce țin de integrarea Republicii Moldova (RM) în Uniunea Europeană (UE);
- 2) Conceptul de apărare comprehensivă este un efort integrat, nu doar a Ministerului Apărării, dar și a instituțiile statului, care fac parte din sistemul național de apărare;
- 3) Locul și rolul fiecărei instituții cu responsabilități în domeniul apărării.

În aceeași ordine de idei, a menționat că, documentul este unul solid și corespunde cu cerințele de elaborare a Strategiilor naționale în domeniul apărării ale altor state europene.

Domnul Boris MARCOCI, deputat, membru al Comisiei securitate naționale, apărare și ordine publică a Parlamentului RM, a subliniat necesitatea și importanța unui astfel de document în contextul mediu de securitate actual. Totodată, a menționat susținerea din partea Comisiei în vederea promovării și aprobării proiectului SNA în Parlament, inclusiv și posibilitatea aprobării acestuia până la 31 iulie curent, dacă va fi prezentat în termeni optimi (15-17 iulie curent).

Domnul Ștefan ȚIBULEAC, a evidențiat efortul intelectual al instituțiilor statului care au contribuit la elaborarea proiectului SNA, având la dispoziție o perioadă restrânsă de timp, de numai șase luni. De asemenea, a menționat că documentul în cauză este unul bun care reflectă elemente noi, cum ar fi: apărarea comprehensivă; agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei; amenințările hibride. Totodată, specificând că toate aceste elemente au un rol semnificativ în contextul securității regionale. Un alt subiect a fost cel de revizuire a viziunii strategice. La acest capitol, a punctat că viziunea necesită includerea aspectelor referitoare la: integrarea în arhitectura de securitate și apărare a UE, apărarea comprehensivă și reziliență, specificând importanța Forțelor Armate din perspectiva interoperabilității și standardelor UE. De asemenea, a fost menționată identificarea rolului fiecărei instituții în sistemul național de apărare. Cu privire la mecanismul de implementare a Strategiei, a specificat că, din experiența SSN, la moment, mecanismul de implementare folosit nu are un angajament legal, iar perioada de valabilitate a foii de parcurs este de doi ani, după care aceasta va fi evaluată și ajustată corespunzător.

În cadrul ședinței, domnul Valeriu MIJA, secretar de stat al Ministerului Afacerilor Externe, a exprimat grațitudine și recunoștință membrilor GLI pentru implicarea acestora în procesul de elaborare a proiectului SNA. Totodată, a specificat că, din punct de vedere a politicii externe, în document sunt reflectate parteneriatele Republicii Moldova cu statele membre UE, precum și parteneriatele strategice bilaterale, acordurile și tratatele internaționale, la care RM este parte. De asemenea, a specificat că Strategia conține prevederi de apărare comprehensivă și că, locul și rolul fiecărei instituții în domeniul apărării ar fi mai logic să fie prezentate în Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională, care este în proces de revizuire

Domnul Igor CUTIE, a specificat că, Ministerul Apărării a luat în considerație toate recomandările parvenite din partea instituțiilor implicate în procesul de elaborare a proiectului SNA. În acest sens, a mulțumit fiecărei instituții în parte pentru contribuția sa la elaborarea unui document la nivel național în domeniul apărării. Totodată, a făcut referință la importanța colaborării Ministerului Apărării cu instituțiile responsabile în promovarea documentelor de politici din sectorul de securitate și apărare.

Domnul Gheorghe JOSANU, a evidențiat din parte pozitivă calitatea documentului, specificând că, rolul și contribuția instituțiilor statului în elaborarea unui asemenea document, este foarte important. De asemenea, a menționat că instituția sa susține proiectul Strategiei, caracterizându-l drept un document necesar pentru o bună funcționare a sistemului național de apărare. În același timp, a subliniat că, Strategia necesită a fi implementată indiferent de conjunctura politică, deoarece documentul are o viziune pe termen lung (2024-2034) și pentru continuitate are nevoie de susținere în acest sens. Totodată, a menționat despre necesitatea găsirii unui mecanism de implementare care ar fi eficient și nu unul birocratic.

Domnul Anatolie NOSATÎ, a reiterat, atât importanța documentului, cât și semnificația acestuia în contextul mediului actual de securitate regional. A exprimat mulțumiri membrilor Comisiei SNA pentru dirijarea procesului, precum și efortul depus de GLI în elaborarea proiectului SNA, specificând că lucrul nu se oprește aici, urmând etapa de elaborare a foii de parcurs/program privind implementarea Strategiei.

În încheiere, secretarul Comisiei a menționat că propunerile cu privire la perioadele de evaluare a mecanismului de implementare au fost notate și vor fi luate în considerație în procesul de elaborare a acestuia. Se conturează o perioadă de trei ani.

Totodată, secretarul Comisiei a prezentat pentru decizie următoarele:

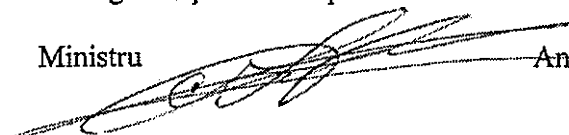
1. Validarea proiectului final al SNA.
2. Implicarea membrilor GLI în procesul de elaborare a mecanismului de implementare a SNA.
3. Opțiuni de implementare:
 - Opțiunea 1 (preferabil): foaia de parcurs după modelul mecanismului de implementare a SSN.
 - Opțiunea 2: program după modelul HG 386.

S-A VOTAT:

1. Validarea proiectului final al Strategiei naționale de apărare.
Pentru - în unanimitate de către toți membrii Comisiei prezenți
Împotrivă - 0.
S-au abținut - 0.
2. Implicarea membrilor GLI în procesul de elaborare a mecanismului de implementare a Strategiei naționale de apărare a Republicii Moldova.
Pentru - în unanimitate de către toți membrii Comisiei prezenți.
Împotrivă - 0.
S-au abținut - 0.
3. Opțiunea nr. 1 de implementare a Strategiei naționale de apărare a Republicii Moldova, și anume foaia de parcurs după modelul mecanismului de implementare a SSN.
Pentru - în unanimitate de către toți membrii Comisiei prezenți.
Împotrivă - 0.
S-au abținut - 0.

Președintele Comisiei pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare

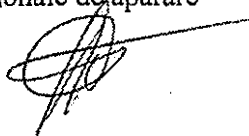
Ministru

Anatolie NOSATÎI

Secretarul comisiei pentru elaborarea
Strategiei naționale de apărare

colonel

Alexandru HAREA